

۳۰ ئامۆزگاری
دەربارەى
مانگى پەمەزان

مالپەرى بەھەشت و ۋەلامەكان

ba8.org walamakan.com

پيشه كى

سوپاس و ستايش بۇ ئەو خودايەى كه جارېكى تر
تەمەنى پى بەخشين تا بگەينەوہ به بهارى دلان و
مانگى پاكبونەوہ .

مانگى رەمەزان تەنھا مانگىكى ئاسايى نىيە، بەلكو
دەرفەتېكى زېرپىنە بۇ نوپكردەنەوہى پەيوەندىمان
لەگەل پەروەردگار و دووبارە دارشتنەوہى ژيانمان
لەسەر بنەماى تەقوا.

ئەم خالانەى نيو ئەم نامىلكەيە ، رېنمايى و رېكارن
بۇ ھەموو ئەو بروادارانەى دەخوازن ئەم مانگە به
ميوانىكى ئازيز بزنان و زورترين توپشووى تيدا
كۆبكەنەوہ.

۱ - دلخۆشبه به هاتنى مانگى رەمەزان؛ چونکه مانگىکه ده رگاگانى به ههشت و ده رگاگانى ئاسمان و ده رگاگانى رەحمەتى تىدا ده کریتەوه. رەمەزان مانگى لىخۆشبوون و رزگاربوونه له ئاگرى دۆزهخ؛ ئەو مانگەيه که قورئانى تىدا نىردراوته خوارهوه و شهوى قەدرى تىدايه، که خىر و چاکه کردن تىدا له ههزار مانگ باشته.

۲ - فىرى حوکم و ئادابه گانى رۆژووبوون بيه، تاوه کو رۆژووه کهت له لايهن خوداى گه وره قەبول یت.

۳ - بزانه که حکمهت له رۆژووبوون به ديهينانى (ته قوا) و پاريزکارييه، وه ک خواى گه وره ده فەرمويت:
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى

الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (البقرة: ۱۸۳)، واتە: ئەى ئەوانەى باوەرتان ھىناو، پۆژووتان لەسەر فەرز كراو ھەرەك چۆن لەسەر گەلانى پېش ئىوھ فەرز كرابوو، بۆ ئەوھى بېنە كەسانى پارىزكار و بەتەقوا.

ھەر بۆيە پۆژانە لىپرسىنەوھ لە گەل نەفسى خۆتدا بکە، ئايا تۆ لەو كەسانەيت كە لەم مانگەدا تەقوا و پارىزكاريت زيادى كرىوھ؟

۴ - كاتە كانت لە رەمەزاندا رېك بخە، بۆ ئەوھى

بتوانيت كارە چاكە جۆراو جۆرەكان ئەنجام بەدەيت و خوداش بەرەكەت بخاتە كاتە كەتەوھ. بزانه كە ھەموو پۆژىكى رەمەزان دەستكەوتىكى گەورەيە و دەتوانيت پاداشتىكى بېشومارى تىدا بەدەست بەينيت.

۵- پارىزگارى لە خوڭىدن يان كار و وەزىفە كەت

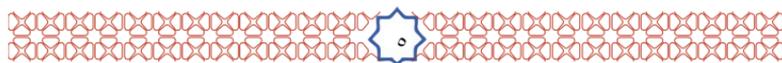
بكه و بەھۆى پۇرۇو وە تەمەلى مەكە؛ بزانه كە مانگى رەمەزان مانگى كۆشش و تىكۆشانە. لە سەردەمى پىغەمبەرە كە ماندا (ﷺ) سەر كە وتنە گە و رە كان لەم مانگە دا بە دەست هاتوون، جەنگى "بەدر" و "فەتحى مەككە" ش ھەر لەم مانگە دا بوون.

۶- لە گەل خىزانە كە تدا نەرم و نىان بە، لە گە لىان

دانىشە بۇ ئەو ھى فەزىل و ئادابە كانى رەمەزانيان فېر بكەيت، ھەر و ھا ھاو كارى ھاوسەرە كەت بكە لەو كارانە ھى كە لەم مانگە دا پىويستى پىيە تى.

۷- لە خودا ى خۆت بپارىۋە كە ھىممە تىكى بەرزت

پى بەخشىت بۇ قۇستنە ھى كاتەكانت لە كارە

چاکەکاندا؛ چونکە سەرکەوتن (تەوفىق) تەنھا بە یارمەتى
و کۆمەکی خودای گەورە بە دەست دێت.

۸- هەندیک کات دیاری بکە بۆ مانەوێ لە مزگەوت

بە مەبەستی نوێژکردن و خویندنهوێ قورئان؛ بە تاییبەتى
دوای نوێژی بەیانی تا خۆرکەوتن چونکە گۆشەگیری و
تەنھا مانەوێ لە گەل خودای گەورە ئیمانێ زیاد دەکات.

۹- بە گوێرەى توانا خێر و سەدەقە بکە لەم مانگەدا

، بزانه که خێر و سەدەقە یەکیکە لە دەرگاگانى بەهەشت،
رەحمەتکارانىش خودای میهرەبان رەحمیان پێ دەکات؛
چونکە رەنگە نزا و دوعای هەژاریک بێتە هۆی
سەرکەوتنت لە دنیا و قیامەتدا.

۱۰- بزانه كه گه‌وره‌ترين گوناھه‌كانى نه‌وهى ئادەم به‌ھۆى زمانه‌وه‌يه، بۆيه زمانت بپاريزه له‌و زيان و ئافاتانهى كه‌ ده‌بنه‌ ھۆى كه‌مبونه‌وهى پاداھتى رۆژووه‌كه‌ت. له‌ فەرمووده‌دا ھاتووه: "ھه‌ركه‌سيك واز له‌ قسه‌ى درۆ و كاركردن به‌و درۆيه‌ نه‌ھيئت، ئه‌وا خودا پيويستى به‌وه‌ نيه‌ كه‌ ئه‌و كه‌سه‌ واز له‌ خواردن و خواردنه‌وه‌كه‌ى به‌يئت".

۱۱- بۆ ئه‌وهى سوود له‌ قورئان وه‌ربگريت، ئامۆزگارىت ده‌كه‌م وردبیته‌وه‌ له‌ واتاكانى و بوه‌ستيت له‌سه‌ر ئامۆزگارىيه‌كانى؛ خواى گه‌وره‌ ده‌فه‌رمويت: (كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِّيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ) واته‌: ئه‌مه‌

كۈتۈپخانىسى پىرۈزە بۇمان ناردۈيتە تە خوارەو ە بۇ ئەو ەى لە
ئايە تە كانى وردىبىنەو ە. بزانه كە ئىستا چەندىن ئەپلىكەيشن
لە مۇبايلە كاندا ەن كە قورئان و لىكدانەو ەى واتاكان و
تەفسىر و وردبۈونەو ەيان تىدايە.

۱۲ -چاوت بپارىزە لە سەيرى حەرام، چ لە
كەنالە كانەو ە بىت يان لە تۆرە كۆمە لايە تىيە كان؛ خواى
گەورە دەفەر مويت: (قُلْ لِّلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ)
واتە: بە پياوانى بروادار بلى چاويان دابخەن (لە ئاستى
نامە حرەم). چەندىن نىگا ەبۈون كە بوونە تە ەوى
رەقبوونى دل، يان رەنگە بىنە ەوى بىبە شىبوونت لە
پەرستشە كان و لە دەستدانى شىرىنىي ئيمان.

۱۳- ھەندىك لە كاتە كانت تەرخان بکە بۆ سەردانى

نەخۆش بە مەبەستى ھەوالپرسىن و دوعاى خىر بۆ
کردنیاں؛ بزانه که ئەوان بەم کاره زۆر دلخۆش دەبن، ھەر
کەسىکىش بىتتە ھۆى دلخۆشى خەلکى، خوداى گەورە
دلخۆشى دەکات.

۱۴- وریابە لەو مشتومر و موناقلەشانەى که لە تۆرە

کۆمەلایەتییەکان دەکریت؛ بزانه که زۆر بەى ئەو ھەوال
و کۆمىنتانە دل رەق دەکەن و کات بەفیرۆ دەدەن و مروڤ
تووشى ئافاتەکانى وەک (غەیبەت) و گالته پىکردن
دەکەن.

۱۵- دلت پاک بکهرهوه له حهسوودی بردن به

براکانت و دلخۆشبه بهو خیر و بیریهی که بۆیان دیت؛
بزانه که سهلامهتی دل هۆکاریکه بۆ لیخۆشبوونی
پهروهردگار، وهک له فهرمووده دا هاتووه: "دهرگاکانی
بههشت له رۆژانی دووشه ممه و پینجشه ممه دا
دهکرینه وه، خوا له هه موو بهندهیهک خۆش دهبی که
هاوبهش بۆ خودا بریار نادات، تهنه ئه و پیاوه نه بیت که
له نیوان خۆی و برایه کهیدا کینه و دوژمنایه تی هه بیت،
دهوتریت: واز له م دووانه بهینن تاوه کو ئاشت ده بنه وه".

۱۶- خه لکی خیر و بیری زۆریان تیدایه و ئهمهش

له مانگی رهمه زاندا به دیار ده که ویت؛ مزگه وته کان پرن

لە نوپۇزخوینان، گەراوہکان بۆ لای خودا (تەوبەکاران) لەم مانگەدا پروو لە زیادبوون دەکەن، سوپاس بۆ خودا. بۆیە ئامۆزگارىت دەکەم بە ھەر پریگەپەک کە بۆت دەگونجیت بانگەواز بۆ لای خودا بکەیت؛ چونکە پەنگە پرووبە پرووی دلیک بییتەوہ کە بیەویت تەوبە بکات و تۆ بییتە ھۆکاری ھیدایەتدانى.

۱۷- بۆ ئەوہى لە مانگى رەمەزاندا تووشى بیزارى نەبیت لە پەرسنشەکان، ئامۆزگارىت دەکەم جۆراوجۆرى بکە لە نیوان عیبادەتەکاندا؛ وەک خویندەنەوہ، تەسبیحات، نوپۇز، سوودگەیانندن بە خەلکى، گەپان بەدوای زانست و ھى تریش. ھەر وەھا کار بەم

قاعدەيە بکە: "أَدُومُهُ وَإِنْ قَلَّ" واتە بەردەوام بە لەسەر ئەنجامدانى عیبادەتەکان ئەگەر بپرەکەشى کەم بێت.

۱۸- ھەرۆک چۆن سووریت لەسەر زۆریی پەرستشەکان، بە ھەمان شیوہ سووربە لەسەر پاراستنى پەرستشە کانت لەو شتانەى کارەکان پووجەل دەکەنەوہ؛ وەک ڕیایى یان خۆبەزلزانی. با کارە کانت تەنھا بۆ خودای گەرە بێت و ھەمیشە ھەست بەوہ بکە کە ھەموو فەزڵ و چاکەيەک تەنھا لە لایەن خودای گەرەوہیە.

۱۹ - جاروبار لە سیرە و ژيانى پيغەمبەر (صلی اللہ علیہ وسلم) بخوینەرەوہ، بۆ ئەوہى بزانی ت پەرستش و

رہوشتی چوں بووہ، پاشان تیبکووشہ بوئوہی چاوی لی
بکہیت و پہرہوی بکہیت؛ خوی گہورہ دہفہرمویت:
(لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ) واتہ: بہ راستی
لہ رہفتار و ژانی پیغہمبہری خوادا نمونہیہکی بالآ و
چاک ہہیہ بوٹان.

۲۰- سووربہ لہسہر ئہنجامدانی عومرہ لہمانگی

رہمہزان، بوئوہی ئہو پاداشتہ بہدہست بہینیت کہ
پیغہمبہری خوا صلی اللہ علیہ وسلم فہرموویہتی: " عومرہ کردن لہرہمہزانداندا
خیری حہجیکی ہہیہ کہ لہگہل مندا کرا بیت". لہم بارہیہوہ
ٹاموژگاریت دہکہم: فیری چونیہتی ئہنجامدانی عومرہ
بہ و ہہول بدہ لہگہل ہاوہل و ہاورپی چاکدا بیت.

۲۱- ئاساییه کاتیکی بۆ پشودان له عیباده‌ته‌کان
ته‌رخان بکه‌یت، چونکه نه‌فس توشی بیزاری ده‌بییت؛
بۆیه ئه‌و کات و به‌رنامه‌ی پێپیداوانه (موباح) هه‌لبژیره‌ که
دلخۆشت ده‌که‌ن و هیممه‌ت و جۆش و خرۆشت تیدا
نوی ده‌که‌نه‌وه.

۲۲- شه‌وه‌کانی رهمه‌زان ده‌رفه‌تیکی گه‌وره‌ن بۆ
په‌رستش، بۆیه سووربه‌ له‌سه‌ر ئه‌نجامدانی نوێژی
ته‌راویح و شه‌ونویژ، مژده‌شت لی بییت به‌ لیخۆشبوونی
په‌روه‌ردگار؛ وه‌ک له‌ فه‌رموده‌دا هاتوه‌: "هه‌ر که‌س
له‌شه‌وانی رهمه‌زانداندا شه‌و نوێژ بکات باوه‌ری پێی هه‌بییت
و به‌ته‌مای پاداشتی هه‌بییت لای خوای گه‌وره‌ له
تاوانه‌کانی پێشووی ده‌بورریت".

۲۳- گەر لە شەودا كاتى بەتالت بوو - لە كاتىكدا

لە مالهەويت - ھەستە شەو نوپژ بگە، بەتايەت لە
سپيەكى كۆتايى شەودا كە تيدا نزا و دوعاكان وەلام
دەدرينهە؛ رەنگە نزا و پارانەوھيەك بگەيت كە بېتتە ھۆى
بەختەوھريت لە دونيا و قيامەتدا.

۲۴- سووربە لەسەر ئەوھى زوو بچيت بۆ نوپژەكان؛

بزانه كە كاتى نيوان بانگ و قامەت دەرفەتېكى زېرپنە بۆ
نوپژکردن، قورئان خویندن و دوعاکردن. ھەر كە سپيەكيش
بەردەوام بېت لە زوو چوون بەرەو مزگەوتەكان، شيرينيى
ئيمان لە دلېدا دەدۆزيتتەوھ.

۲۵- لە كاتى بەربانگدا زۆر مەخۇ، بۇ ئەوھى كار

نەكاتە سەر خشوع و ئامادەيى دلت لە ناو نوپژەكاندا.

۲۶- رەمەزان مانگى پارانەوھ و دوعايە، لە تەواوى

كاتەكانى رۆژوودا ئومىدى وھ لآمدانەوھى دوعا دەكرىت؛

وھك لە فەرموودەدا ھاتووه: "سى كەس ھەن دوعاكانيان

رەت ناكريتەوھ، يەكيكيان رۆژووهوانە ھەتا ئەو كاتەى

بەربانگ دەكاتەوھ".

۲۷- پيوستە ئافرەتان لە مانگى رەمەزاندا كۆشش

بكەن لە ھەموو جۆرەكانى پەرسشدا و خزمەتكردى

خيزان نەكەنە بيانوو؛ چونكە كات ئەوھندە فراوانە كە

جيگەى ھەموو ئەمانەى تيدا دەبيتەوھ، بگرە بە

رېڭخستنى كات دەتوانىت ھەم ئامانجە ئاينىيە كان و ھەم
ئەرکە خىزانىيە كانىشى بەدى بەيىت.

۲۸- يە كىيىك لەو شتانەي مروّف دلتەنگ دەكات
ئەو ەيە كە دەبىنىت ھەندىك لە پياوان و ئافرەتان
كاتە كانىيان لە شەو ە كانى رەمەزاندە بە زور چوون بۆ
بازار بە فېرۆ دەدەن، ئەمەش دەبىتە ھۆي لە دەستدانى
چەندىن دەرفەتى گەورە بۆ كۆكردنەو ەي تويشوو ي گوتار
و كىردارى چاك.

۲۹- لە دە شەوي كۆتايىدا بە پىيى تواناي خۆت
ئىعتىكاف بىكە؛ پىغەمبەرە كە مان (ﷺ) ھەموو سالىك لە
دە شەوي كۆتايى رەمەزاندە ئىعتىكافى دە كىرد تا ئەو كاتەي
و ەفاتى كىرد.

۳۰ ئامۆزگارى دەربارەى مانگى رەمەزان

بۆيە ئامۆزگارىت دەكەم ئەگەر بۆ يەك شەویش بىت
ئىعتىكاف بگەيت، تاوہ كو بہ تەنھا لە گەل خوداى خۆت
بىت و دوور لە جەنجالى و خەمەكانى ژيان، ئۆقرە
بگريت.

۳۰- بە نەفسى خۆت بلى: رەنگە ئەمە دوا رەمەزانم

بىت، ئىنجا بە ھەموو جوړە كارە چاكەكان تىبكوښە، بەو
ئومىدەى بگەيت بە رەزامەندى و لىخوښبوونى خودا.

لە كۆتايدا، رەمەزان تەنھا مانگى برسيتى و تىنوئىتى
نىيە، بەلكو قوتابخانەيەكە بۆ فېربوونى ئارامى و
بەھيزكردنى ئىرادە. ھىوادارين ئەم خالانە بىنە چرايەك بۆ
پرووناككردنەوہى شەوانى رەمەزانمان و ھاندەرېك بن بۆ

ئەوھى بە دلىكى پر لہ ئیمانہ وہ لہم تاقىکردنہ وہیہ
دەربچىن. خودايہ، رۆزوو و پەرىستشە كانمان لى وەربگرە
و بمانكەيت بەو كەسانەى كە لہم مانگەدا رزگاربان
دەبىت لہ ئاگرى دۆزەخ.

وصلی اللہ علی نبینا محمد وآلہ وصحبہ وسلم .

مالپەرى بەھەشت و وەلامەكان

ba8.org walamakan.com

ئیره سکان بکه

